

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemnik ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto 15 K
 3/4 10 "
 1/2 5 "

Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kazipet po Goriskem in Gradiškanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnice prihrankov in postnih zvez“.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici šte. 7 I. nadstr. v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

Oglasni in poslanice se računajo po Petit-vrstah za tiskano: 1-krat 6 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

•Vse za narod, svobodo in napredek!• Dr. K. Lavric.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. Urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošljejo le upravnistvu.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 vin. ali gld. 1 60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: J. Afrič, Gledališka ul.; V. Baumgartner, Koren 2; Mat. Belinger, Tržaška cesta 1; Marija Bregant, Ponte Nuovo 9; Hen. Jellersitz, Nunska ul. 3. I. Hovaški, na Goriškem; Peter Krebelj, Kapucinska ul. 1; Tereza Leban, tek. Jos. Verdi 11; Ana Pleško, Pokopal. ulica; Iv. Presel, Stolni trg 2; Jos. Primožič, Mirenska cesta; Iv. Sardagna, Gosposka ul.; Jos. Schwarz, Solška ul.; Južni kolodvor; Državni kolodvor. — V Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Reč za „Trgovsko-obrtno zbornico“.

(Piše A. Gabršček.)

III.

Iz dosedanjih dveh člankov sem podal kričeč dokaz, kako neizmerno dobro pojmiyo goriški Lahi važnost Trgovsko-obrtno zbornice za svojo politično premoč v deželi, za vso tisto silovito nadvlado, katero bridko občutimo Slovenci vsak dan na svoji lastni koži, v vsem javnem, političnem, narodnem in gospodarskem življenju. Da, Lahj dobro vedo, da imajo vso svojo sedanjo moč v deželni hiši in kar je s tem v zvezi edino po Trgovsko-obrtni zbornici. Zato pa se oklepajo te zbornice v obupnem boju z vsemi sredstvi, dovoljenimi in nedovoljenimi, — in niso se strašili niti grdihi sleparij, kakoršne so se dogodile pri zadnjih volitvah.

Ako hladnokrvno premislimo, jim niti ne moremo toliko zameriti, da se tako krčevito tiščé oblasti, ki jo imajo v rokah, kajti tu jim gre za vso dosedanjo preugodno pozicijo v naši deželi. — Toda zločinec nad vitalnimi interesi naroda je tisti Slovenec, ki ni izpolnil svoje dolžnosti, da bi po svoji moči pripomogel našemu pravičnemu boju do zmage. — In tak zločinec je v prvi vrsti dr. Anton Gregorčič!

Kaj je storil ta »predstavitelj slovenske politike«, za kar se na Dunaju povsod vriva, po volitvah v Trgovsko-obrtno zbornico l. 1902. in 1905., da bi se ne ponavljala več vsa ona nasilstva, spletkarstva in šušmarstva, ki smo jih opisali? Storil ni — nič, nič, prav nič, kakor da bi se ves ta najvažnejši politični boj goriških Slovencev njega niti ne tikal. Ni se zanimal za nič, — ako je bil opozarjan na drugod pričeto delo, se je on nejevoljno otresal, in videlo se je, kako neljubo bi mu bilo, ako bi on vendarle moral storiti kak korak.

In tako so bile razpisane tudi dopolnilne volitve koncem l. 1908., ki so se vršile pisмено do 4., osebno pa 12. in 13. ja-

nuvarja 1909., popolnoma v enakih razmerah, po enakih načelih in navodilih kakor v prejšnjih časih. Vsa znamenja so kazala, da se pripravljajo Lahj na posebne vrste volilno borbo, na povsem nove spletkarije, ker so se dobro spominjali, da smo l. 1905. zmagali prav za prav mi Slovenci z devetimi zborničnimi svetniki. In posegli so v ta volilni boj z vso svojo silo (imeli so pač škarje in platno sami v rokah), z vso brezobzirnostjo, nasilnostjo, nezakonitostjo in — dosegli so višek — zločinstvo.

Vse volilne priprave so izvršili edino v italijanskem jeziku. Naša županstva so morala v prenešenem delokrogu sprejemati in volilcem vročati italijanske razpise, okrožnice, izkaznice in glasovnice. — Volilni imeniki so bili sestavljeni v laškem jeziku. Na posamične davkarije so poslali le seznane volilcev iz tistega davčnega okraja, kar je nezakonito in naravnost onemogoča volilcem možnost, da se prepričajo, kdo v drugih okrajih ima aktivno in pasivno volilno pravico itd. Ti volilni imeniki niso bili pravilno razglašeni, še manj pa razpoloženi 14 dni na pogled. — Vsak trgovec ali obrtnik je smel pogledati v imenike le za svojo osebo.

Volilna pravica se je kratila na silovite načine. — Hotel Südbahn so združili s Trgovsko-obrtno zadrugo, dasi plačuje pridobnino najemnica g. Hack; hotel Zlati Jelen so izpustili, češ, da nima predpisane davka, dasi je to laž, ker je to star hotel, ki ima vedno redno predpisan davek. Ako se je tako godilo tema dvema velikima podjetjema, more si vsakdo misliti, kako se je godilo šele drugim Slovincem. — V tem pogledu le ta drastičen slučaj.

Ajdovski župan g. Ignacij Kovač je bil takrat zbornični svetnik (kot namestnik umrlega svetnika) — a tudi on je bil izpuščen iz imenika. V Ajdovščini je slučajno dobil v roke volilne imenike, in tu je videl, da je bilo izpuščenih več znanih volilcev, dasi so : : na tamošnji davkariji zagotovili, da so oni v svojem uradnem razkazu podali volilni komisiji vse

one, ki imajo volilno pravico. — Gospod Kovač je prišel v Gorico in si dal v zbornici predložiti davkarski izkaz, — in tu je videl z rdečim svinčnikom podčrtanega sebe in vse iz imenikov izpuščene volilce. — Kaj to pomeni? Pač edino to, da je tu neka roka zaznamovala, katere Slovence je treba na vsak način izpustiti!

O vseh teh nerednostih smo se pritoževali pri predsedniku grofu Attems, a brez uspeha. — Državni poslanec Strekelj je protestoval pri trgovinskem ministru, jaz sem osebno razložil vse nepravilnosti in nasilnosti prezidijalnemu šefu trgovinskega ministra g. sekc. svetniku Zampochu, ki bi bil rad pomagal, — a na vse te pritožbe je došel poslancu Streklju pismen odgovor, da je bilo vse v najlepšem redu. Na čegavo poročilo je dalo ministerstvo tak odgovor? Brez dvoma na poročilo — grofa Attemsa.

Niti tega nisimo mogli doseči, da bi bilo pripuščeno dovolj časa za pisмено volitev, — vse spletkarski premišljeno. Iz Gorice so pošiljali legitimacije na glavarstva šele dan pred Božičem, ki je bil v petek. Glavarstva so razpošiljala občinam šele v ponedeljek 28. decembra. Kdaj so sploh mogli dobiti volilci v roke, lahko vsakdo sam računa, — a 4. januarja so morale biti že zopet na glavarstvih izpolnjene in podpisane glasovnice. — Tako škandalozno so zopet vprizorili tako važne volitve v deželi!

Kaj se je zgodilo, je znano! Vkljub vsem takim težavam smo oddali Slovenci 904 glasovnice, dočim so imeli Lahj do 4. januarja oddanih kvečjemu 400 glasov. — Ali čujte! Dasi ni došlo 12. in 13. januarja niti 10 laških volilcev osebno na volišče, vendar so dobili laški kandidatje 1146 glasov. Odkod?! — Podal sem kazensko ovadbo na državno pravdnštvo, ki je tudi odredilo preiskavo, katera se še vrši pri petih sodnijah. V deželnem zboru 27. decembra sem obširno govoril o tej preiskavi in izpovedal: da je kazen-

ska preiskava dognala sleparijo do 700 nezakonitih ali falsifikovanih glasovnic s ponarejenimi podpisi!! — Večje volilne sleparije še ni bilo v Avstriji!

Grof Attems in cela volilna komisija so bili grozovito užaljeni na svoji osebi in časti vsled neke pritožbe petorice volilcev v Ajdovščini. Podali so tožbo proti njim, ali jili so oproščeni v obeh instancah. Čujte, kako so se možko, pogumno in ponosno zagovarjali.

Prepis jednega zapisnika v preiskavi:

Dne 24. novembra 1908 popoldne nani mi moj sosed lg. Kovač med drugim prijateljskim pogovorom, da so volilni imeniki za volitve v Trgov. in obrt. zbornico že razpoloženi v c. k. davkariji. Pové mi, da je imenik: 1) jako pomanjkljiv, ko še on sam kot bivši odbornik Trg. obrt. zbornice ni vpisan kot volilec; 2) spisan je edinovlaškim jezik; 3) da so imena nepravilno pisana; 4) da imenik sploh niti nikjer razglašen in 5) še manj pa očitno razpoložen; 6) da je imeniku pridjan neki dekret, ki prepoveduje, oziroma sploh onemogoča vsak vpogled v dotični imenik; 7) da je imenik kratkomało nepravilen ter da napravi proti taki nepravilni razpoložitvi imenika pritožbo.

Svetoval mi je, naj se tudi sam o tem prepričam. — Dne 27./11. 08. mi rekurent lg. Kovač res prinese spisan in od njega že podpisan rekurz s priporočilom, naj ga pregledam in podpišem, ter še drugim v podpis izročim.

Prečital sem spis; prepričal se deloma sam, deloma iz izjave rekurenta lg. Kovača in drugih verodostojnih prič, da je vsebina istega opravičena ter istega podpisal.

Slovesno izjavljam, da niti od daleč ni bil moj namen, s tem koga žaliti, najmanj pa c. kr. volilno komisijo, pač pa sem hotel s tem pripomoči dobri slovenski stvari, da se na podlagi te na-

Kapitan Hatteras

ali

Angleži na severnem tečaju.

Francoski spisal Jules Verne. — Prevel O. I.

I.

»Jutri, za oseke, odpluje ladja Forward pod poveljstvom kapitana K. Z. in podpoveljstvom Riharda Shandona iz New-Princes-Doksa. Kam, ni znano.«

Tako se je čitalo v »Liverpool-Herald« dne 5. aprila l. 1860. Odhod ene ladje je malopomemben dogodek za pristanišče, ki ima v Angliji najbolj razvit promet. Kdo naj bi ga opazil sredi ladij najrazličnejše velikosti, ki se raztezajo po dve uri daleč na okrog?

Vendar se je zbirala dne 6. aprila zjutraj znatna množica ljudi ob obrežju New-Princes-Doksa. Neštevilno mornarjev iz mesta se je poslavljalo ondi. Delavci bližnjih delavnic so zapustili svoje delo, trgovci svoje temne pisarne in kupci svoja skladišča. Raznobarvni omnibusi so vsako minuto kar izsipali množice radovednežev; zdelo se je, kakor da bi bilo edino zanimanje mesta, prisostvovati odhodu Forwarda.

Forward je bila ladja, ki je imela 170 ton, opravljena z vijakom in strojem na paro, ki je dosegal moč 120 konjskih sil. Postavili so ga nalašč kar med druge ladje pristanišča. Lahko bi se ga bilo zamenjalo z drugimi ladjami pristanišča. Toda če ni nudi preprostemu očesu nič izrednega, so pa strokovnjaki opazili na njem podrobnosti, ki mornarja niso mogle varati.

Tudi na krovu Nautila, ki je bil blizu tam usidran, so ugibali mornarji na vse mogoče načine o cilju Forwarda.

»Kaj naj si človek misli,« pravi eden, »o teh jadrih; saj ni navada, da bi bili parniki tako močno ojađrani.«

»Najbrže,« pravi drugi širokih rdečih lic, »najbrže hoče ta ladja bolj računati na svoja jadra nego na svoj stroj, in razlog, da so ravno zgornja jadra tako močno razvita, je najbrže ta, da bodo spodnja jadra dostikrat nerabna.« Tako torej vsaj jaz prav nič ne dvomim, da je Forward določen za severni ali južni tečaj, kjer ledeno gorovje ovira veter, da tudi dobra in močna ladja ne more delovati.

»Vi imate prav, mojster Cornhill,« povzame besedo tretji mornar. »Ali ste opazili tudi sprednji tram, ki pada naravnost na morje?«

»Pridenite še,« pravi mojster Cornhill, »da je prevlečen z vlito jekleno ojstrino kakor britve, da bi lahko presekala trinadstropno ladjo, če bi jo Forward zadel od strani z vso silo.«

»Prav gotovo,« odvrne privodnik Mersey-e, »ta ladja priplove s svojim vijakom gotovo svojih 14 milj v eni uri. Čudovito je pri svoji prvi poskušnji preplula svojo pot. Verjemite mi, izvrstna tekalka je.« In prav tako ji jadra ne delajo ovire,« nadaljuje mojster Cornhill; naravnost proti vetru gre in se lahko vodi z roko. Zapomnite si, ta ladja hoče poizkusiti tečajna morja, če ni takó, naj se ne inenujem več Cornhill! In še nekaj posebnega! Ste li opazili široko luknjo pri krmilu?«

»Presneto,« odvrnejo mornarji, ki so se zgovarjali s Cornhillom. »Pa kaj sledi iz tega?«

»Iz tega sledi, moji ljubi, odvrne mojster z nekim samozadovoljstvom, da ne znate niti gledati niti misliti;

iz tega sledi, da so hoteli dati krmilu prostora, da se po potrebi lahko predevlje. Ne veste li, da se ta manever pogosto pripeti sredi ledu?«

»Izborne ste sklepali,« odvrnejo mornarji Nautila.

»Sploh pa,« pravi eden njih, potrjuje zaloga ladje misel mojstra Cornhilla. Jaz to vem od Kliftona, ki se je junaško vkrcal. Forward je presrbljen z živežem za pet ali šest let in temu primerno tudi z ogliem.

»Vsa njegova zaloga je oglje in živež ter en zaboj volnene obleke in kož morskih volkov.«

»Oh,« pravi mojster Cornhill, »o tem ni več dvomiti; vendar, prijatelj, ki poznaš Kliftona, ali ti ni ničesa povedal o nameravani poti ladje?«

»Ničesa mi ni povedal, ker ne vé ničesar; moštvo je tako udinjano. Kam gredo, ne bodo vedeli preje, da pridejo na kraj cilja.« In tudi če gredo v peklo, kakor se meni zdi,« pravi nekdo.

»Pa tudi kakšna plača,« nadaljuje živahno prijatelj Cliftona, »kaka visoka plača, petkrat večja nego navadna plača. Saj brez nje bi Rihard Shandon ne bil nikogar našel, ki bi se bil udinjal pod takimi pogoji. Taka čudna ladja, ki gre, Bog ve kam, in ki se zdi, da se ne vrne več! Mehe bi to ne veselilo.«

»Veselite ali ne,« pravi mojster Cornhill, »ti bi ne bil nikdar sposoben za moštvo Forwarda.«

»Zakaj pa ne?«

»Ker ti manjkajo pogoji, ki se zahtevajo. Jaz sem izvedel, da oženjeni nimajo dostopa. Ti pa pripadaš tej veliki kategoriji. Zato se ti ni treba repenčiti, dasi bi bilo to zate res prisiljeno potovanje.«

Mornar se prične smehljati s svojimi tovariši ter tako pokaže, kako prav je zadel Cornhill.

Protestni shodi

v nedeljo 16. t. m. bodo

- v Sežani ob 3. popoldne „na vagi“;
 - v Kojskem ob 3. popol. v dno ani g. Benedikta Mariniča;
 - na Bukovem na Cerkljanskem opoldne v gostilni A. Čelika.
- Sklicuje narodno politično društvo v Cerknem;
- v Ročinju ob 1¹/₂ popoldne v prostorih gosp. A. Dugarj.

še pritožbe volilni imenik za Trg. obrt. zbornico izpopolniti ter v smislu zakona vnovič pravilnejše sestavi in razporeži.

To se pa, žal, ni zgodilo! Pač pa je slavna c. kr. vol. komisija v Trg. obrt. zbornico v moje nemalo presenečenje rekurz z odlokom z dne 23. novembra 1908 št. 4303/II. torej skoraj en teden prej kot je bil vložen — popolnoma zavrnila s suhoparno in edino motivacijo, ker ni utemeljen. — Dokaz priloga. — A še bolj me preseneča današnje zasliševanje, iz česar sledi, da se sl. c. kr. vol. komisija za Trg. obrt. zbornico radi popolnoma nedolžnega in opravičenega rekurza čuti žaljeno na časti.

To je tista slavna c. kr. volilna komisija, ki je sama krvavo žalila ne le mene in sorkurente kot volilce — ampak ves slovenski narod na Goriškem s tem, l. da je edino v laškem jeziku razpisala in vodila celi volilni aparat Trg. obrt. zbornice; Dokaz: volilni akti, ki naj se rekvirirajo; II. ki je zakrivila celemu slovenskemu narodu na Goriškem nešteto krivic, ter uničila predbacivane nezakonitosti stem:

1) da je razposlala po c. k. davkarjih le delne in ne celotne volilne imenike z dekretom ki je zakonito popolnoma neutemeljen in neopravičen. Dokaz: prepis dekreta pod %, in besedilo § 246. zakona z dne 25./10. 1896 drž. zak. št. 220.

2) da volilni imeniki niso bili nikjer javno razglašeni, še manj pa 14 dni očitno razporeženi. To tudi niso mogli biti, ker so došli posameznim davčnim uradom še le 17./11. 08. opoldne in so bili odposlani že 30./11. 08. opoldne preč. Dokaz: priče gg. davkarji v Ajdovščini, Kanalu, Komnu, Sežani, Tolminu, Kobaridu, in Boven; dalje priče: gg. Sebast. Trampuž in Ig. Kovač v Ajdovščini Pavliček Julijan v Gorici, Karol Tassini v Kanalu;

3) da je bilo v volilni mnogo opravičenih slovenskih volilcev — izpuščenih, nekateri očevidno namenoma. Dokaz: rekurzi in priče, gg. Andr. Gabršček, Ig. Kovač, Gregor Šubic, Pavliček, Julij itd.

4) da so bili davčni postavki veliko davkoplačevalcem neopravičeno odbiti, ter so s tem volilno pravico ali popolnoma izgubili, ali pa bili potisnjeni v nižji razred. Dokaz priče: bili izpuščeni Persič Marija, Ušaj Ivan, Slamič Anton, vsi iz Črniče; Vetrh Josip, Valetič Ernest iz Ba-

tui, Kosovel Franc, Črniče. Potisnjeni v nižji razred: Marc Josip Kovač Ignac str. oba iz Ajdovščine itd. itd.;

5) da se je opravičenim volilcem zadrževalo vpogled v volilne imenike; Dokaz priče: gg. Josip Špacapan Lokavec, Ignac Kovač Ajdovščina, Andr. Gabršček Gorica itd.;

6) Slavna c. kr. komisija je uničila po mnenju rekurentov nezakonitost tudi s tem, da pravočasno opozorjena na nepravilnosti, a) javno po časopisih (dokaz glej »Soča« št. 1. in 7. l. 1909); b) privatno po raznih rekurzih, opozorjeni so bili privatno predsednik in drugi člani komisije — Dokaz: priče gg. Andr. Gabršček in Ig. Kovač — ni ukrenila najmanjšega poskusa, da bi se prepričala o opominjanih nepravilnostih, a še manj, da bi te nepravilnosti odstranila, ampak je v kljub vsem tem nepravilnostim dopustila in izvršila volitev v Trg. obrt. zbornico. — Dokaz: Razglas izida volitve;

7) Slavna c. kr. volilna komisija je dne 24./12. 1908, to je ravno za božične praznike razposlala na županstva po deželi volilne legitimacije in glasovnice — se razume edino laške — v dostavitve posameznim volilcem.

Večina županstev prejela je te legitimacije in glasovnice dne 25./12. 08 ravno na sveti dan; ker se pa ob praznikih in nedeljah nikjer ne uraduje, je bilo možno šele 28./12. 08 pričeti z dostavljanjem glasovnic in ker so morale biti glasovnice volilcev, ki bi bili zadržani volitve, osebno se vdeležiti, že dne 4./1. 09 pri glavarstvu, so najsrečnejši volilci imeli komaj 5 dni časa — med temi 1 praznik in 1 nedeljo — za izvršitev svoje volilne pravice in dolžnosti.

Ker so pa nekatera županstva (glej obč. Šmarje) prejela dotične legitimacije in glasovnice šele 2./1. 09, je veliko bolj oddaljenih ali odsotnih volilcev prejelo glasovnice še le 4./1. 09 odnosno jim niso bile niti vročene; Dokaz: g. Franc Gruntar, župan Šmarje. — Razumno, da je bila takim volilcem volitev onemogočena, ako niso osebno volili, kar je pa skoro izključeno, nasprotno temu pa si je c. kr. volilna komisija določila celih 8 oziroma 9 dni časa za ureditev in pregled došlih glasovnic;

8) Slav. c. kr. volil. komisija je razne rekurze, ki so bili 29. in 30. novembra 1908. poštnim potom odposlani, zavrnila z motivacijo, da so prepozno došli. Dokaz

priče: g. Slokar Josip Lokavec, vodstvo Trg. obrt. društva v Gorici, g. Drufovka Rudolf, Gorica, g. Gregor Šubic, Gorica i. t. d.

Vse te navedene nepravilnosti, in pa dejstvo, da so bili vsi člani c. kr. volilne komisije izključno laške narodnosti, med temi večina javno priznanih zagriženih nasprotnikov nas Slovencev, bilo je povod, ne le meni in sorkurentom, temveč celi slovenski javnosti sploh — opravičene ogorčenosti in dvomljive nepristranosti c. kr. volil. komisije. Dokaz: Uvedena kazenska ovadba podana po gospodu And. Gabrščeku v Gorici.

In oproščeni so bili! Tako so bili pravzaprav obsojeni grof Attems in cela komisija?! Gotovo!

Náš križev pot v tej pravični in težki borbi še ni končan. Naloga kazenske preiskave je ta, da poiščejo krivce, ki so zakrivilili volilno sleparijo. — Ali jih najdejo?! Kdo vé?! Vsak politični otrok v Gorici lahko pokaže s prstom na nje, — ali kdo naj dokaže taka dejanja? — Neki član volilne komisije je dejal že 10. januarja, da imajo večino za vse laške kandidate ancora per questa volta. Ako je vedel toliko, mora vedeti tudi to: odkod je prišlo 1146 laških glasovnic v Trgovsko-obrtno zbornico! Okrajno glavarstvo gradiščansko in goriški municipij jih nista poslala nad 400, — odkod so prišle vse druge? Jako sem radoveden, ali naši kazenski sodniki spravijo na čisto to jako priprosto zadevo!!

V objektivnem pogledu je v polnem obsegu dognan dokaz, da se je zgodila med 4. in 12. januarjem l. 1909. velikanska volilna sleparija, ko je bilo »vthotapljeno« na mizo volilne komisije do 700 neveljavnih in celo falsifikovanih glasovnic z izkaznicami vred. Zato sem v decembru, ko sem bil nalašč v ta namen na Dunaju, izročil trgovinskemu ministru obsežnejšo spomenico, v kateri sem zahteval, naj razpusti T.-o zbornico in imenuje vladnega komisarja, ki naj izvrši nove volitve toda pravično! Prve dni januarja pa sem obširneje obvestil o tej aferi predsedništvo Zveze jugoslovanskih poslancev. Ali bodo pomagali vsi ti krogi naši pravični stvari do zmage? Kdo to vé?!

Čitateljem »Soče« je znano, da sem pretrgal vsakršno dotiko z dvornim svetnikom grofom Attemsom prav vsled njegove čudne vloge, katero je igral kot predsednik volilne komisije. Videl sem, kako naletujejo na gluha ušesa naše najpravičnejše pritožbe in zahteve, — in zavrela mi je kri v žilah, da sva imela na glavarstvu sila oster in mučen spor, potem pa sem ga zdelal v »Soči« na skrajno osoren, menda celo surov način kakor zasluži tako ravnanje z nami Slovenci.

In kaj je storil dr. Anton Gregorčič?

V korist naši dobri stvari se ni niti zganil, pač pa imam od njegove strani dokaze take-le »delavnosti«:

V moji tiskovni pravdi proti »Gorici« je predložil dr. Frančišek Pavletič v imenu uredništva »Gorice« predlog, naj

se zasliši za pričo grof Attems, ki izpove, kako sem ga hrulil takrat zastran volitev v T.-o. zbornico, in s tem v zvezi naj se prečita v »Soči« ono moje pismo na grofa Attemsa, — kar vse dokaže mojo veledomišljavost in megalomanijo.

Kajpada: grof Attems je dvorni svetnik, je velik gospod v deželi, pred katerim naj se mi drugi črvički le klanjamo! Ako tega ne storimo, ako mu prostodušno povemo, kar zasluži, tedaj smo domišljavci, ki se povzdigujejo itd. — Taka je podpora dr. Antona Gregorčiča v mučni borbi za T.-o. zbornico in po njej za — večino v deželnem zboru in odboru!

Dne 27. decembra l. 1909. po Kristusovem rojstvu pa se je proslavil dr. Anton Gregorčič, da smrdi do neba: ker ta dan je oficijelni zastopnik slovenske večine odobril škandalozne in sleparske volitve v Trgovsko-obrtno zbornico. Imel je tako drzno čelo, da je v javni seji predlagal ta kojšnjo potrditev obeh poslancev iz trgovske zbornice!! S studom in gnjevom v srcu sklepam, ker sicer bi utegnil zapisati besede, ki bi morale končati bodisi v porotni dvorani ali v krvavi osveti! Fej!

Priporočamo našim rodbinam
Kolinsko cikorijo.

Deželni zbor.

Sedma seja.

Včeraj proti večeru se je vršila sedma seja. — Zapisnika se ne čita; čitajo se peticije. — Antonelli je utemeljeval svoj predlog o izčiščenju tistega dela prekopa Anfora, ki sega v laguno. Bugatto je zahteval k temu predlogu dodatek, da naj vse troške prevzame država ne le večji prispevek. Sprejme se v predlogu obsežni poziv na vlado. —

Sprejme se predlog za nadaljni prispevek za protimalarično akcijo. Dovolj se 6000 K. — Predlog o prispevku občini Štjak za zgradbo vodnjaka, 1700 K, se izroči peticijskemu odseku; izplača se podpora, če vlada poviša prispevek do 50%. — V peticijski odsek se izroči predlog o prispevku občini Št. Ferjan za zgradbo vodnjaka pri Klanjščikih, 1700 K, če vlada prispeva do 50% ter krijejo druge troške interese. — Sprejme se predlog za napravo osrednje mehanične delavnice drž. železnice v Gorici; poziva se vlado za tako delavnico. — Predlog o prispevku ženski trgovski šoli se izroči šolskemu odseku. — Odobri se obnovitev prispevka 1000 K občini Biljana za zgradbo ceste Biljana-Križ. — Za vodovod pri Šekelnih naj se izvršijo prej poizvedbe, predno se more kaj dovoliti. — Za popravilo ceste od Logaršč do Ponikovske ceste se dovoli vnovič 500 K. Glede prošnje Josipa Brica iz Drežnice za podporo gledč. vodovoda se povpraša najprej prizadeto županstvo, potem naj se predloži dež. zboru. — Obnovi se odpora 500 K občini

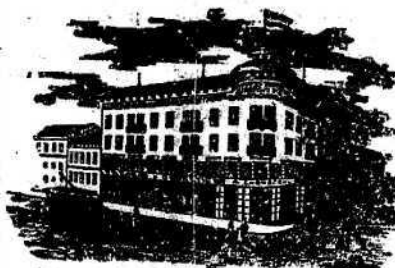
(Dalje v prilogi.)

Haute Noveaute!

Nova moda za pomlad in poletje!

Volneno blago
za obleke in bluze;
raznovrstna svila,
modni foulard,
perkalin, kambrik,
liberti, organdi,
batist, cefir,
panama in otoman blago,
nove tkanine.

Šifon za perilo,
ubeljeno platno,
domače platno,
fino platno,
vezenine, čipke, vložki,
orientalske čipke,
fantastični motivi,
čipkasti ovratniki,
šerpice, šerpice iz čipk
(Jabot) svilene šerpe.

Aplikacije,
novi okraski za obleke:
traki in našitvi,
moderni pasovi,
elastika za pasove,
nogovice, rokavice, perilo
za ženske, in moške.

Pregrad & Černetič GORICA.

Različne opreme za sobe:
preproge, zavese (volnene
in iz čipk), odeje volnene,
flanelaste in šivane; žima,
perje, in volna za postelje;
cele oprave za novice —
po najnovejši modi.

Razno suknjo in volneno
blago; najnovejši vzorci. —
Potrebščine za šivilje in
krojače, po najnižjih cenah.
Vzorci se razporežajo za-
stoj in poštnine priložne. —
Ostanki različenega blaga
se prodajajo za polovično
ceno.

Lastna izdelovalnica perila za dame in gospode.

Libušnje za popravilo ceste z Vrsna v vas Krn. — Obnovi se podpora 1500 K za 2 leti za vodovod pri Jevščkih. — Prošnja občine Ročinj za podporo za popravilo po uimah se poda vladi za primerno podporo. — Prošnja raznih kraških občin za popravilo ceste iz Renč na Kras se odstopi dež. odboru v poizvedovanje. — Podpore za gradbo vodovoda v Plužnah se da 1000 K v novico za cesto Ponikve-Trušno-Bača v novici 1000 K. — Glede zgradbe vodovoda v Jazneli naj se popraša županstvo v Cerknem ter se predloži vse potrebno. — Odobri se izplačilo 200 K za brambnina dela v Avsi. — Odobri se izplačilo podpore dijaku V. Smrekarju, 500 K. — Dovolj se podpora 1000 K cestnemu odboru v Trzinu za popravilo ceste Beljan-S. Zanut; — istemu cest. odboru se da podpora 800 K za cesto Grilo-Morarat.

Na devnem redu je bila tudi prememba lovskega zakona; izročena je juridičnemu odseku. Predlog zahteva višjo takso. Meizlik je rekel, da imajo kmetje škodo od lova, zato naj se spremeni ves zakon in lov treba demokratizirati. Pettarin in Venier zahtevata konkretno stilizacijo; da naj se zviša taksa se sprejme.

Prihodnja seja bo 18. t. m. ob 5. pop.

Za odrasle in otroke.

Najedlčnejše živilo za odrasle in s'abotne v razvitku znotraj otroke vsake starosti. Pospešuje tvoritev mišic in kosti, zabrašuje in odstranjuje kakor nobeno drugo sredstvo drisko, bljevanje, črevesni katar itd.

Naša dežela — na robu

finančnega prepada

ali

obupni finančni položaj.

Pred deželnozborskimi volitvami l. 1908. smo objavili v »Soči« in »Primorcu« celo vrsto člankov, v katerih smo dokazali s kričecimi dejstvi in groznimi števili, da je spraviha zveza Pajer-Gregorčič našo deželo na rob finančnega prepada. Le še obupen skok. — in popoln krah je tu! Dokazali smo, da imamo najvišje doklade v vsej državi (53-55% nad povprečnico), a da vsi deželni dohodki ne krijejo niti vsakdanjih rednih stroškov. — Dalje smo dokazali, da naša dežela nima nikakega novega vira za dohodke, a dolgovi je na vseh krajih in koncih, da ne plačuje ljudstvu niti že dovoljenih podpor (izvemši Furlanom), — a kaj šele bo, ko padejo na deželo še velikanski višji troški v novi norišnici.

Čitateljem bo še znano, kako so nas zavračali klerikalni listi. Vse jim je bilo le laž, kar smo trdili, vse smo lagali le v ta namen, da bi vjeli volilce v past itd. — Ali čujte, kako velikansko zadoščenje smo dobili na najmerodajnejšem mestu: v predlogah deželnega odbora samega naša..... visoki deželni zbor. Deželni odbor je moral do pike potrditi vse, kar smo pisali, da: skoro z istimi besedami, kakor v »Soči« in »Primorcu«, je razkril — tužno resnico, da so pahnili deželo v finančno propast.

Evo dokazi!

V seji deželnega zbora dne 27. decembra je bil sprejet začasni proračun za l. 1910., a v resoluciji na c. kr. vlado je rečeno:

1. da je položaj deželnih financ — obupen;

2. da ni več nadalje mogoče povisati sedanjih deželnih doklad, ki so skupno z občinskimi in okrajnimi nakladami med najvišjimi v vsej državi; (bolje: so najvišje med najvišjimi, ker višjih nima nobena druga dežela);

3. da ni nikakor mogoče iztakniti drugih virov v kritje letnih primanjkljajev letnega proračuna;

4. na str. 17. proračunu priložene »Obrazložbe« pravi deželni odbor, da je proračunjen za l. 1910 primanjkljaj 165.627 K, ali najzalostneje pri tem je še to, da ta primanjkljaj ni povzročen od izrednih potrebščin, ki se ne ponavljajo vsako leto, temveč od rednih potrebščin: To pomenja

— dostavlja deželni odbor — da ne more deželni zaklad s svojimi sedanjimi dohodki več niti kriti stroškov redne uprave.

Vsa finančna poročila deželnega odbora za l. 1908, 1909. in 1910. javkajo v tem smislu, češ: kaj bo, kaj bo, vsako leto primanjkljaj celo za redne potrebšchine, — a kaj šele bo, ako začne delovati deželni zbor in reševati nebroj prošnja za izredne podpore!!

Na str. 21. »Obrazložbe« poroča deželni odbor zboru, da je bilo proračunjeno že za l. 1907. primanjkljaja K 302.801, — a ker je ostal ljudstvu na dolgu veliko že dovoljenih podpor, se je znižal primanjkljaj na K 135.191.

V l. 1908. je bilo resničnega primanjkljaja K 94.386, — v l. 1909. pa je bilo K 168.734, — torej skupaj v teh treh letih K 398.111.

Pri tem ogromnem primanjkljaju je pa treba še upoštevati, da deželni zbor ni deloval, torej da ni dovoljeval vsakoletnih podpor in prispevkov za najrazličnejše potrebe ljudstva: Ker so znašale take podpore vsaj 300.000 K na leto, — sledi iz tega, da smo v zadnjih dveh letih smrdeli v lenobi in nedelavnosti in tako »prihranili« nad 600.000 K podpor, na katere ljudstvo željno čaka. Ako bi bil torej deželni zbor zboroval in dovoljeval podpore, kakor po navadi, bi končali l. 1909. s primanjkljajem okroglo 1 milijon kron.

Na 23. str. nas resno opominja »Obrazložba«, da bo gotovo treba izplačati ljudstvu zapadle podpore, ki bodo znašale s primanjkljajem v l. 1909. skupaj K 442.599; nadalje pa dvomi, »ali bi se dalo z ugotovljenimi prebitki pokriti celoma gori iavedeno ogromno potrebščino«. — To pomeni, da so deželne blagajne skoro prazne, vključ temu, da je bilo l. 1909. precej ugodno, ker so ljudje pridnejše plačevali davke. — Vsled okupacije Bosne in Hercegovine je prišla država v denarne težave; zato pa so bili v drugi polovici leta davčni eksekutorji najdelavnejši državni organi. Izterjali so vse, kar se je sploh dalo izterjati, — zato je tudi dežela dobila tu svoj večji delež. —

Veliko upanje na stalni višji dohodek ima deželni odbor v višji davščini na pivu. po 8 mesto 4 K od hektolitra, — ali težko bo kaj iz tega, ker je vlada že sporočila deželnemu odboru z namestništvom dopisom 18. sept. 1909. šte. IX-337 da ne privoli davščine nad 4 K.

Ostane še edino upanje v davščini na zasebno porabo — vina od 56 litrov višje, ki je zdaj brez davka. Nimamo nič proti temu, ako bodo plačevali tudi farovži od tisočev hektolitrov vina, ki se ondi poluka vsako leto, tudi drugi bogataši naj plačajo, — ali dovoljujemo si le pripomniti, da je res treba že obupnega finančnega položaja, ako vinorodna dežela uvaja tak davek, ki brez dvoma zmanjša porabo vina. Ubogi kmet prodaja svoje vino nekoliko boljše ravno zasebnikom, ki lože plačujejo nekoliko več nego gostilničarji in vinski trgovci prav radi tega, ker ne plačujejo od takega vinanikake užitnine. — Taka davščina je dobrodošla krčmarjem, ker vedo, da potem bi mnogi ne kupovali vina za dom »na debelo«, pač pa v manjši meri v — krčmi. — Naša dežela hoče tu torej na škodo edinega boljšega pridelka, na škodo ubogega kmetovalca pridobiti nekaj tisočakov za svoje lačne blagajne. A še vse to ne pomaga dosti, kajti slej ko prej ostane dežela pod Pajer-Gregorčičevo zvezo v obupnem finančnem položaju.

Moll-ov Seidlitz-prašek

je za na želodcu trpeče neprekosljivo sredstvo katero ima prednost pred vsemi drugimi dražilnimi čistili, kroglicami in grenicami.

Cena orig. škatlje K 2.—

Ponarejanje se sodnijsko zasleduje.

Moll-ov Fr. tganje in sol

za ribanje živote. — Bolečine olajšuje in okrepuje stanozno sredstvo proti tganju in prehlajenju vsake vrste.

Orig. steklenica K 1.90

Na prodaj po vseh lekarnah in mrotilnicah. Glavna lekarna

A. MOLL, c. in kr. dvorni zaleznik, Dunaj,

Tuchlaubova 9.

Zaloga v Gorici v lekarnah: G. Cristofaletti

A. Gironcoli.

Domače vesti.

Darovi za »Dlaško kuhinjo«. — Prof. Jos. Fistravec je daroval 3 K; M. Plesničar 1 K in Pet. Cotič, čevljarški mojster v Gorici, 2 K; A. Urbančič je daroval 295 kg mesa. Na račun mesečnine je prišlo 8750 K.

Društvo slovenskih veleposestnikov sklicuje sejo na četrtek 20. t. m. dopoldne ob 11 uri v salonu »pri Jeleni«. — Na dnevnem redu je poročilo o bivših deželnozborskih volitvah ter o dogodkih v deželnem zboru.

V Bohinju! — Jutri 16. t. m. bode vozil sportni vlak na progi Trst-Jesenice po znižani ceni. V Bohinju se otvori sankališče. Sviral bode tu, kakor tudi v hotelu »Triglav« vojaški orkester.

G. S. M. — Danes zvečer v »Trg. domu« od 8. do polnoči plesna vaja z vojaškim orkestrom. — Vstopnina običajna.

Gostovanje tržaških igralcev v Gorici. — Kakor čujemo, priredijo tržaški igralci v Trgovskem Domu dve predstavi, in sicer v soboto 29. t. m. bodo predstavljali L' Arrongeovo ljudsko igro »L'olin oče«; 30. t. m., v nedeljo pa Davisovo veseligr »Katakomba«.

Laški liberalci se tudi hvalisajo, kako da pridno dela deželni zbor. Delo pripisujejo pa le samim sebi. Furlani morajo misliti, da le laški liberalci so njihovi rešniki in dobrotniki. Če kak laški klerikalni poslanec v dež. zboru kaj sproži ali kaj nasvetuje, je hitro tu dr. Pajerjev glasnik dr. Pettarin, ki ima nalogo vsakikrat vsak predlog laških klerikalcev ali pobiti popolnoma ali pa mu vzeti vsaj to, da ne bi mogli misliti Furlani, da je klerikalno delo, marveč splošno, za katero pa so se posebno zavzeli liberalci. Laški klerikalci se pri tleh, laški liberalci na vrhu.

Pritiskati k tlom laške katoliške poslance pomagajo laškim liberalcem dosledno slovenski katoliški poslanci.

Ti zavezniki hočejo, da med Slovenci morajo veljati za prave ljudske zastopnike »katoliški poslanci«, v Furlaniji pa laški liberalci. Drugi drugim pomagajo v take svrhe. — Nadškof in knez sedaj vse to mirno gleda. Zato ga tudi hvalijo laški liberalci, kakor hvalijo Gregorčiča. Hvala dvomljive vrednosti!

Toliko mešajo vero v politiko. Ljudstvo sedaj lahko vidi, koliko jim je za vero!

Slov. Matica» v Ljubljani uljudno javlja gg. naročnikom na »Slovenski zemljevid«, ki ga reklamujejo, da še ni dotiskan. Zato se prosi potrpljenja.

Uprava »Slov. Matice«.

Komensčina vendar le ni tako klerikalna, kakor si jo predstavljajo črni mošje. Shod v Komnu je to sijajno pokazal. Klerikalni generali so se kar prestrašili, ko so slišali, da je bilo na shodu 600 zborovalcev iz celega komenskega sodnega okraja. »Gorica« si nekaj izmišljuje, kaj da bi bil ta ali oni rekel na shodu to pa le radi tega, da bi prikrila vsiklike, ki so padali na naslov dr. Antona Gregorčiča. Slišali so se klici: »izdajalec, brez značajnež, to je dohtar sv. pisma, katoliški duhovnik, sramota, da ga je rodila slovenska mati« itd. —

Kraševci tudi čutijo, kako so jih nasamarili klerikaici s poslancem Stepančičem. Razlagalo se je, da je naprednjak, da ni podpisal programa klerikalne stranke, da ga ta stranka le podpira itd. — sedaj pa vidijo »naprednjaka« Stepančiča v lepi družbi v zvezi Pajer-Gregorčičevi. Ni ga bilo sram njega, pravičnega sodnika, glasovati za nepotrđitev poslancev iz veleposestva, med katerimi je višji svetnik, sodni uradnik nad njimi, dasi ni bilo za to nobenega opravičljivega vzroka, kot sodnik bi bil moral pač dobro presoditi, predno glasuje. ali ni bilo časa, ker mora biti ponižen hlapček Pajer-Gregorčičev. Plačan pa bo dobro za to; odbornik je postal in 4000 K deželnega denarja bo služil na leto. Tisti, ki so mu pomagali v deželni zbor, so lahko ponosni!

Osrednja mehanična delavnica državnih železnic. — Ko se je bližala gradnja planinske železnice svojemu koncu, se je zagotavljalo, da se napravi v Gorici osrednja mehanična delavnica, ki bi donajala mestu mnogo koristi. Laški močnjaki pa se bojijo vsake »invazije«; računali so, da bi utegnili taka veljkanska delavnica privedi v Gorico, na stotine tui-

cev, med katerimi bi utegnili biti tudi Slovenci pa so sklenili modri laški mošje, da se ne bodo nič posebno potegovali za takole mehanično delavnico, češ, če tudi bi gmotno morda koristila mestu, bi utegnili škodovati pa v narodnostnem oziru. Vlada takih reči ne ponuja, tim manj, ker so poslanci s Koroške in Kranjske venomer drezali pri vladi, naj se napravijo tam te delavnice. Sedaj, ko je že prepozno, pa pricapijajo v goriškem deželnem zboru na dan s predlogom, naj se pozivlje vlado, da napravi osrednjo mehanično delavnico v Gorici. To so šalobarde ti laški kaporijoni. Kadar je čas, kaj pridobiti za Gorico, pa premišljujejo, če bi to morda ne oškodovalo »italianita« Gorice. Morda so sedaj sprevideli, da so delali neumnosti, ko se niso pravočasno potegnili za take delavnice v Gorici; morda vidijo, koliko so že napravili škode mestu in kolika bo še, če ne bo delavnic v Gorico. Trgovini in obrti v Gorici nova železnica precej škoduje; torej bi se bila škoda vsaj deloma lahko krila z mehanično delavnico; ali Lah! so jo zapackali že s početka ter k škodi vzročili novo škodo — sedaj pa kar naenkrat naj poziv iz dež. zbornice popravi vse, kar so prej zagrešili! — Pameti in razsodnosti ni pri Lahonih v mestnem svetu in nikjer drugje, zategadel pa se pogreza mesto v vedno večje dolgove ter je gospodarstvo najškandaloznejše. In tak ljudje naj še nadalje gospodarijo tudi nad celo deželo v deželni hiši.

Plesni venček »Goriške Slovenske Mladine«, ki se bo vršil dne 1. februarja v »Trgovskem domu«, postaja od dne do dne tem zanimivejši, čim manj podatkov in razkritij prihaja v javnost. Odborniki molče, muzajo se zadovoljno in so nedostopni kakor severni tečaj tako, da bi moral biti človek najmanj dr. Cook, ako bi hotel kaj določnega povedati nestrpnemu občinstvu. Nekaj smo pa vendar le izvedeli. Malo je sicer, toda za danes naj zadostuje tudi ta malenkost. Na dan plesnega venčka t. j. 1. februarja pridejo popoldne do 7. ure zvečer v Gorico po državni železnici štiri vlaki iz Trsta in trije z Gorenjskega, po vipavski progi pride en vlak in po južni iz Vidma, kjer je vse polno benečanskih Slovencev, pa pridejo kar trije vlaki. Koliko pasažirjev poseti plesni venček, je do sedaj še tajnost, katero pa upamo pravočasno razkriti. Odbor je pa tudi samega sebe prekosil. Naročil je lepo vreme, samo da se zamorejo ob gorkih solčnih žarkih razcveteti nageljčki, vijolice in druge take cvetlice, ki bodo igrale veliko ulogo na tem plesnem venčku. Neke ugledna tovarna v inozemstvu je pa ustavila vsa druga dela, samo da lahko izvrši do 1. februarja posebne kotilijone za »Goriško Slovensko Mladino«. Prihodnjč bomo imeli mogoče več uspeha in bomo kaj več poizvedeli!

»Prevpiti deželni zbor«. — Klerikalne prismođe kričijo po svojih listih, da hočejo naprednjaki s shodi prevpiti »delovanje« deželnega zbora. Nič prevpiti — marveč shodi imajo namen: pokazati zavezničenasilnike v pravi luči našemu ljudstvu. To pa strašno peče klerikalne izdajalce; od tod tak krik!

Zveza Gregorčič - Pajer — strah. — »Gorica« pravi, da je zveza Gregorčiča s Pajerjem okoli kraja votla in na sredi je nič ni. O strahu se pravi, da je okoli votel, v sredi pa ga ni nič. Zveza je torej strah, ki straši Gregorčiča. Naj ga le! Toliko časa, da ga prežene s političnega površja.

V Renčah bo sv. misijon od 16. do 23. t. m. Kaj domači g. nunc ne zna dosti pridgati? Taki misijoni rodijo navadno slade sadove, ker fanatizirajo ljudi, da so vsi iz sebe, kar prinaša domačiji le škodo. Torej pamet!

C. kr. finančno nadzorništvo opozarja da tvori igra z ogrskimi razrednimi srečkami ter drugimi prepovedanimi inozemskimi srečkami sploh, po dohodarstvenem kazenskem zakonu kazniv prestopok loterijskih predpisov, katere se kaznuje z denarno globo, oziroma z zaporom.

Za Koroške Slovence se zavzema — Gregorčičeva »Gorica«! Tisti čas, ko prodaja koristi goriških Slovencev za nizko ceno, da se udeležujejo umazani politični nameni njegovi, se zavzame njegova »Gorica« za trpeče Koroške brate ter jim hoče izposlovati menda enakopravnost!

Kakor je žalostno, kar se godi na Koroškem, tako je smešno, da se poteguje za Korošce »Gorica«, glasilo izdajalca goriških Slovencev. Če bi imeli taki ljudje vedno krmilo v rokah ter bi ne bilo odpora proti takim »narodnim bojevnikom«, potem bi bilo vseh Slovencev kmalu konec.....

Kako klerikalci izborno skrbijo za slovensko trgovino v Gorici, so pokazali sijajno s »Krojaško zadrugo«, katero so igrili v roke zagrizenega Laha Teodora Hribarja. »Krojaške zadruge« pravzaprav že ni več; nad njenimi vrati se zablesti kmalu napis: Teodoro Hribar. Ta je gospodar in lastnik prodajalne, ki je nosila naslov »Krojaška zadruga!« — Klerikalci druge take trgovine v slovenskih rokah naravnost bojkotujejo; vse pa mora dreti v laško botego laškega zagrizenca Teodora Hribarja. Ta Lah se je lepo zredil ob slovenskih kronah; slava vsem tistim, ki so pomagali! Še so med Slovenci in Slovenkami taki in take, ki mislijo, da le pri Lahonu dobi vse prav, Lahona treba podpirati, da se bo šopiril in smejal slovenski neumnosti..... slovenskega trgovca pa naj vrag vzame!... Žalostno je to, pa strašno resnično!

Škof Nagl je poslal predsedniku hrvatskega političnega društva za Istro dr. Kureliču pismo, v katerem pravi, da se ne more ozirati na sklepe storjene na raznih shodih pol. društva, češ, da politika se nima mešati v cerkvene reči. — Tako! S tem je Nagl sam obsodil svoje početje in početje laškega papeža, ki izganjata slovanščino iz istrskih cerkva prav iz političnih nagibov!

Klerikalni študentki — kolporterji. — Poznamo študentke, ki raznašajo in usiljujejo nov klerikalni list v Gorici. Fantiči so z gimnazije seveda! Kdo jih naganja za raznašanje in nabiranje naročnikov, ali Rejec ali Capuder? — Mislimo, da ni naloge gimnazijskih dijakov, raznašati klerikalni list ter mu loviti naročnike!

Najlepši dar. — Dne 2. januarja vsakega leta obhaja dr. Gregorčič svoj rojstni dan. Letos ga je prav svečano praznoval. V Trgovskem domu je bilo zbranih okrog 1000 gratulantov, od katerih bi gotovo najraje vsak osebno čestital takratnemu slavljencu. Toda ta sreča je doletela edino le Lukežiča, ki je prinesel svojemu šefu prijazno darilce v obliki svojega glasovanja za resolucijo naperjeno proti dr. Gregorčiču. Ker tega darila ne more djeti dr. Gregorčič v okvir, naj dene vsaj Lukežiča v špirit, da bo imel lep spomin na velepomembni dan 2. januarja 1910.

Opozarjamo na današnja članka o Trgovsko-obrtni zbornici ter o obupnem položaju deželnihih financ; priporočamo, da čitatelji oba članka pazljivo prečitajo.

V Borjani priredé 23. t. m. ples v prostorih Val. Hrašta.

Opozarjamo slav. občinstvo na inšerat »Agro-Merkur« in priporočamo, da se poslužuje te zanesljive tvrdke.

Sokolski vestnik.

Slovenskim rojakinjam! — Že delj časa vlada pri naših narodnih dekletih želja po telovadbi. Vsled tega je sklenil vadiateljski zbor v zvezi z odborom »Sokola« v Gorici uesti telovadbo za ženske. Te vaje se bodo vršile redno vsaki torek in soboto od 8. do 9. ure zvečer v društveni telovadnici, ulica sv. Ivana št. 7 (na drugem dvorišču). Prva vaja se bo vršila prihodnji torek ob 8. zvečer. Na zdar!

Trgovski in obrtni naraščaj telovadi vsako nedeljo od 2. do 4. ure popoldne. Vabimo slovenske trgovce in obrtnike, koji simpatizirajo z lepo sokolsko idejo, da svoje vaje zanesljivo pošiljajo k telovadbi.

Zveza narodnih društev.

Veselica v Kobaridu, ki so jo priredili tamburaši tamkajšnje Čitalnice je vspela povsem dobro. Igra »Trije tički« je jako ugajala. Naši fantje so se postavili ter imenitno igrali. Vsa čast njim in voditelju, ki se toliko trudi. Želimo še kaj takega!

Narodna Čitalnica pri Sv. Luciji na Mostu bo imela svoj redni občni zbor dne 22. t. m. ob 8. zvečer v svojih prostorih z naslednjim dnevnim redom: 1) Pozdrav predsednika; 2) Poročilo tajnika; 3) Po-

ročilo blagajnika; 4) Volitev nov. odbora; 5) Morebitni predlogi. K. obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

V Renčah je priredilo pevsko društvo »Svoboda« v nedeljo 9. t. m. veselico z bogatim in zelo lepim vspešdom.

Prve so nastopile »Svobodašnje« v narodnih nošah pod vodstvom vrlega pevovodje in predsednika »Svobode« g. Rudolfa Vižintina s pesmima A. Dvoraka »Prstan« in »Tolažba«. Obe pesmi sta se peli s spremljevanjem voj. orkestra tako lepo in precizno, da so se poslušalci kar čudili tem tako prijetnim ženskim glasovom, kakršnih se pri pevkah marsikje pogreša. — Tudi moški zbor »Svobodašev« je prav lepo zapel Aljažovo pesem »Naša zvezda«, v katerej se je z veseljem poslušalo lep bariton g. J. Delpina. Kar presenetila je poslušalce koračnica mešanega zbora »Veseli bratci« s spremljevanjem orkestra. To pesem je dirigiral sam avtor g. Leopold Pahor iz Renč, sedaj postajenačelnik v Borovnici, kateri je zelo priljubljen v domači vasi, posebno pa pri Svobodaših in Svobodašnjah. — Po pevskih točkah so nastopili domači diletanti in diletantinje z veseloigro Poglavlje I., II. in III., katero so prav dobro izvršili. Pevskega zbora, kakor ga ima društvo »Svoboda« v Renčah, ni dobiti kmalu v goriški okolici. Reči moramo tudi, da ta zbor ne ostaja tako popoln skozi celo leto, kajti pevci, kateri so večinoma zidarji, zapustijo v spomladi domačo vas in se vrnejo šele na jesen. Ako bi zbor deloval skozi celo leto popolno, smo prepričani, da bi se dvignil še na višje stopnjo svoje zmožnosti. Pa tudi to ne škoduje, da hodijo Renčani kot zidarji v razna mesta avstrijskih dežel, kajti oni nosijo napredek in omiko Renčam. Dokaz za to so nam mladeniči, kateri se dosti razlikujejo, kar se tiče izobrazbe in omike od marsikaterih v sosesčini. Čast Svobodašem!

Trgovsko-obrtno in gospodarske vesti

Goriška tovarna mila sprejme jednega ali več potovalnih zastopnikov. Nagrada le v proviziji, ker omejen delokrog ne prenaša večjih izdatkov. Zato so za to nalogo primerni le taki zastopniki drugih strok, ki obiskujejo po deželi take trgovce, kateri prodajajo tudi milo.

Električna centrala pri Sv. Luciji. — Uradni list razglša, da je oddelek za elektriko banke Union vložil pri okr. glavarstvu v Tolminu dva načrta za vodne naprave v svrhu proizvodnje elektrike v industrijske namene; eden načrt se tiče vodne naprave ob Soči pri Sv. Luciji, drugi naprave ob Tolminki pri izlivu Zadzlačce. Pri Sv. Luciji pod Slapom se zgradi jezilni zid; v Tolminu za istim se napelje voda po rovu iz Idrijice. Od tam gresta združeni vodi po 2400 m dolgem rovu ob desnem bregu Soče v zbirališče nad izlivom Ušnika ter dalje po cesti v centralo ob izlivu potoka v Sočo. — Ob Tolminki bodo jezovi ob gornjem toku po desnem bregu Zadzlačce do združitve obeh potokov. Iz skupnega zbirališča gre voda v centralo po cevih na levem bregu Tolminke in iz centrale zopet v Tolminko.

Načrti so na vpogled pri glavarstvu v Tolminu. Komisijska obravnava za zgradbo ob Soči bo 14. febr. t. l. za zgradbo ob Tolminki pa 16. febr. Prizadete stranke morajo ali prej ali pri obravnavi vložiti svoje ugovore.

Politični pregled.

Državni zbor bo sklican najbrže okoli 10. febr.

Dr. Kramar je dobil ob priliki nadomestnih državnoborskih volitev v Pragi grozljivo pismo, v katerem se pravi, da bo ubit, ako bi bil izvoljen Mladočeh. Podpis v pismu: Za usmrčenje psa Kramara izžrebani socialci.

Razne vesti.

Vzroki nesreče v Rablju. — O vzrokih pogreznjenja rudniške bolnišnice v Rablju poroča graški »Arbeiterwille« sledeče: Splošno mnenje med prebivalstvom je, da se je pri dobavljanju rude malo pozornosti posvečalo varnosti. Katastrofa ni posledica slučaja, da bi bila n. pr. voda prišla v rove, ampak je posledica ropar-

skega kopanja rude, pomanjkljive inšpekcije in slednjič razstreljevanje neposredno v bližini bolnišnice — vkljub opetovanim opominom delavcev. Tudi ponesrečeni rudniški zdravnik dr. Vesely se je večkrat pritoževal, da ga neprestano razstreljevanje po noči budi iz spanja in tudi njegov poldrugo leto stari sinček se je večkrat po noči vsled detonacij splašil iz spanja in jokal. Tako je kapitalistična požresnost zakrivila veliko nesrečo.

Proti latinizaciji v istrskih cerkvah. — V buzetskem županstvu v Istri je podpisalo 1657 župljanov spomenico s protestom proti izvedbi dekreta škofa Nagla glede zabrane slovanščine v cerkvi. Ljudje se ne udeležujejo cerkvenih opravil. — Lah in Nemci hočejo gospodovati nad Slovani torej tudi v cerkvi. Odpor do skrajnosti!

Na vseučiliščnega profesorja na Dunaju dr. Aleksandra, ki je specialist za ušesne in nosne bolezni, je streljal krojaški pomočnik Soukup, ne da bi ga zadel. Vzrok: Soukup je bil operiran, toda operacija se ni posrečila, za kar je tudi tožil zdravnika za 20.000 K odškodnine, pri tem pa pogorel v vseh instancah.

Fritz Reicher, ki je lansko leto v aprilu zbežal z Dunaja, zapustivši velikanske dolgove, katere je napravljial tudi s sleparijami, s ponarejanjem menic itd., je bil te dni aretiran na špansko francoski meji v mestecu Irun. Prej ga ni mogla policija zasledovati, ker ga ni nobeden upnikov, ki pri vseh denarnih operacijah tudi niso čistih rok, naznanil. Komaj sedaj ga je ovadil največji oškodovanec državnemu pravdnistvu, čemur je sledila kmalu potem aretacija.

Ogrski defraudant. — Na ukaz ogrskega finančnega ministra so zaprli uradnika centralne državne blagajne radi defraudacije v znesku 20.000 K.

Klerikalni deželnozborski poslanec na Moravskem Ivan Vykonkal je razposlal za Božič na vsakega duhovnika pismo, katero priobčujejo sedaj listi in v katerem prosi denarne pomoči, češ, da je zapravlil s svojimi kandidatnimi shodi celo premoženje in da nima sedaj niti toliko, da bi lahko nadaljeval svojo mizarsko obrt, ker je prodal celo orodje v večjo čast božjo kot najunetejši bojevnik za sveto vero!

Milijonarjeva hči in natakár. — Še nedavno smo poročali, da je utekla 17 letna Roberta Janon iz Philadelphije s 46 letnim natakárjem. Sedaj so jo dobili v Chicagu. Povedala je, zakaj je utekla. Doma ji je bilo presamotno, predolg čas. Pregovorila je sama natakárja, naj jo spremlja na begu. Hotela sta se vkrcati v Evropo, toda ker ni hotel sprejeti kapitan njenega psička na ladjo, so ostali vsi trije Roberta, psiček in natakár v Ameriki.

Nov rekord v zraku. — Amerikanec Curtis je plul s svojim zrakoplovom eno uro, napravil je pri tem 90 km. Imel je zraven sebe pasažirja, 62 kg težkega poročnika. To se je zgodilo v Los Angeles.

Med predstavó zblaznel. — V Pragi je zblaznel finančni tajnik Necasek med predstavo operete »Valičkov sen« v novem nemškem gledališču. Občinstva se je polastil velik strah, ki bi lahko imel velike posledice, da ga niso čuvaji koj odstranili na policijski komisarijat, kjer je do ginal zdravnik blaznost.

Odprto pismo*)

preč. gospodu prelatu Karolu Drexler, dopisujočemu članu c. kr. arheološkega zavoda c. kr. centralne komisije.

Ako bi imel jaz slučajno moderno sliko naslikano od kateregakoli goriškega umetnika, bi iste ne proglašal za umetvor. Hočem pa storiti to radi dobrega imena slikarja, radi starinske vrednosti in radi zgovovine.

Če je Vam res vseeno, ena slika ali druga — in kakor je bilo tiskano: »da se obrača pobožnost in zaupanje v višji namen ne oziraje se na sliko« — potem Vam povem jaz, ki živim v nižini, da dam mnogo na to, da si ohranim poštenje in da sem resnicoljuben. Svoje stranke poslužim kot poštenjak in ne prodajam nikakih lučic za svetilnik.

Moj namen ni, ovirati pobožnost in udeležbo vernikov, ki hodijo na sv. Goro, to me ne zanima. Nočem tudi vzbujati poželenja, da bi kdo kuil sliko, ki ni sedaj na prodaj za noben denar — pač pa hočem, da zvedo vsi, da sem le jaz pravi in edini lastnik slike čudodelne Matere božje na sv. Gori. Hočem nadalje, da zmaga pravica nad mojimi močnimi nasprotniki, ki si po kristjansko dovoljujejo imeti me za norca.

Ako bi Vi preč. gosp. blagovolili odgovoriti osebno na moja pisma, ki sem jih naslovil na V. B., bi se bil požuril, da bi ovrgel vse one dokaze, drugega za drugim, ki jih imate proti meni in še onih famoznih 1000 K. — Osebam, ki se ne podpisujejo in ki ne nastopajo odkritosrečno kakor jaz, pač pa odgovarjajo skrite za uradniškim plotom — ki je pri celi zadevi interesiran — ne odgovarjam in sicer zato, ker je neenako orožje.

Po naročilu N. K. S. nadškofa mons. Sedeja-a sem bil povabljen na komisijo na sv. Goro in sicer dne 1. svečana 1909. Tam gori ste mi pokazali Vi, preč. g. Drexler v navzočnosti mojih prič neko sliko Device Marije. To je bilo ob 11³/₄ in 8 min. Ali bi hoteli biti Vi preč. gosp. tako prijazni in dati natisniti v katerikoli list par vrstic z Vašim podpisom ter potrditi, da ona slika, ki sem jo videl jaz in moje priče, je pravi original, ki ga je daroval patrijarh Grimani v letu 1544?

Pričakujem v kratkem odgovora.

Z odličnim spoštovanjem

IVAN GYRA,

zapriseženi starinski cenilec.

*) Za vsebino pod tem naslovom je odgovorno uredništvo le toliko, kolikor zahteva tiskovni zakon.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze sočutja povodom britke smrti našega ljubljenege soproga in očeta

Josipa Marušiča

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najiskrenejšo zahvalo. Posebno zahvalo izrekamo gg. tiskarjem za obilo udeležbo in darovane vence. — Nadalje se zahvalujemo vsem domačinom za mnogobrojno spremstvo in tolažbo v teh težkih dneh. Bog povrni vsem stotero. (Sv. maša zadušnica se bode brala v četrtek ob 7. uri zjutraj.)

ŠTANDREŽ, dne 15. januarja 1910.

Žalajoči ostali.

Oznanilo.

Semenj v Sežani bode 24. januarja t. j. v ponedeljek po sv. Antonu.

ŽUPANSTVO V SEŽANI

župan: J. Štolfa.

Spomladi.

Guy de Maupassant. — Prevel Pastuškin.

Ko pridejo lepi dnevi, ko se zemlja zopet vzdrami in zazeleni, ko nam božajo lica vonjajoče, mehke sapice, nam seže nekaj v prsi, zdi se, da sili v srce samo, obidejo nas nerazločne želje po nedopovedljivi blaženosti, veselje, da bi se spustili v tek, blodili na slepo, iskali dogodljajev in srkali pomlad.

Ker je bila zadnje leto zima jako huda, je postala v majniku ta potreba po razigranosti zame prava pijanost, vretje prekipevajočega soka.

Ko sem se tedaj vzbudil nekega jutra, sem opazil skozi okno nad sosednjimi hišami širnomodri nebeški svod, ves užgan od solnca. Čizki po oknih so peli na vse grlo, služabnice so jim pripevale po vseh nadstropjih, radosten hrup je prihajal s ceste gor. In jaz sem se odpravil, praznično, razpoložen, sam nisem vedel kam.

Ljudje, ki sem jih srečaval, so se smehljali; dih sreče je plal povsod v toli svetlobi vrnivše se vesne. Človek bi dejal, da plove nad mestom dlh ljubezni, in mlade ženske, ki so hodile mimo v jutranji toaleti in nosile v očeh nekaj kakor tajno naklonjenost in mehkejšo ljubkost v hoji, so mi polnile srce z otožnostjo.

Ne da bi vedel kako, ne da bi vedel zakaj, sem dospel na Senin breg. Parniki so se vrstili proti Suresnes in mahoma me je obšla živa želja, da bi tekal po lesovih.

»Mušji most« je bil poln šetalcev, zakaj prvo solnce vas izvleče proti vaši volji iz postelje in vse, kar je živega, se zgane, gre, pride, pokramlja s sosedom.

Tudi jaz sem imel sosedo; mala delavka brez dvoma, s čisto pariško ljubkostjo in drobno svetloso glavico pod lasmi, skodranimi na senci; preko nje so ji padali drugi lasje, ki so se zdeli kakor irizirana svetloba, segali so ji doli do tilnika in so frfotali v vetru, nato so prešli nižje zdoli v tako fin, tako rahel, tako svetel mah, da ga je bilo komaj videti, ki pa je povzročal neodoljivo željo, pokriti ga z nebrojnimi-poljubci.

Vsled mojega nepremičnega pogleda je okrenila glavo proti meni, nato je urno povsila oči, dočim se je pokazal tudi na tanki gubici, podobni porajajočemu se nasmehu, ki je kupal izza kotov njenih ustec, oni fini mah, bel in žametast, ki ga je solnce obrosilo z rahlim zlatom.

Pokojna reka se je razširila. Topel mir je plaval po zraku in vsemir se je zdel napolnjen s šepetom o življenju. Moja sosedka je dvignila oči znova in se je rahlo nasmehnila, ko sem jo opazoval še vedno. Bila je toli dražestna in v njenem umikajočem se pogledu se mi je prikazalo tisoč do tedaj nepoznatih stvari. Gledal sem v neodkrita globočina, gledal sem vso prelest mehkebe, vso poezijo, ki jo samo sanjamo, vso srečo, ki jo iščemo brez konca. In obšla me je blazna želja, da bi razprostrl roke in jo takorekoč povlekel nase, da bi ji šepetal na uho sladko godbo zaljubljenih besed.

Že sem odpiral usta, da jo nagovorim, kar me nekdo potrkalo po ramenu. Okrenil sem se začuden in sem opazil človeka vsakdanje zunanosti, ne mladega ne starega, ki me je gledal z otožnim izrazom.

»Rad bi govoril z vami,« je rekel. Namrdnil sem se tako, da je moral to brezdvomno opaziti, ker je pristavil: — Inam nekaj važnega.

Vstal sem in mu sledil na drugi konec ladje.

»Gospod,« je povzel, »ko se bliža zima z mrazovi, dežjem in snegom, vam ponavlja vaš zdravnik dan na dan; lmejte noge na toplem, varujte se prehladov, nahodov, vnetja v sapniku in na prsni mreni.« Tedaj se zatečete k tisočerin odponiočkom, nosite flanelo, goste površnike, čevlje ohlapnike — in vse to vas ne obvaruje vedno pred par meseci postelje. Toda ko se povrne pomlad s svojim listjem in cvetjem, s svojimi toplimi in mehkiimi sapicami, s svojimi dehtečimi polji, ki vam donašajo nedolčnih opojnih vonjav, ki se zdi, da čutite njih nepojmljivo božanje, tedaj ni nikogar, ki bi vam zaklical: »Gospod, pozor na ljubezen! Povsod se skriva, v vsakem kotu preži na vas; vse njene mreže so razpete, vse njeno orožje nabrušeno, vse njene lopovšči-

ne pripravljene! Pozor na ljubezen!... Pozor na ljubezen! Ona je nevarnejša od prehlada in vnetja v sapniku ali na mrenici! Ona ne prizanaša nikomur in tira ves svet do neodpustljivih neumnostij.« Da, gospod, jaz pravim, da bi morala razobesiti vlada vsako leto po zidovih velike razglase z besedami: »Vrnite v pomladi. Francoski državljani, pozor na ljubezen,« pravtako kakor pišejo nad hišna vrata: »Pozor na svežo barvo!« Ker pa država tega ne stori, jo nadomestim jaz in vam pravim: »Pozor na ljubezen! Ona vas hoče raniti in jaz sem dolžan skrbeti za vas, kakor skrbijo na Ruskem za popotnika, ki mu je zmrazil nos.«

Obstal sem presenečen pred tem čudnim tujcem in sem se postavil dostojanstveno: »Gospod, meni se pa vendarle zdi, da se vtikate v stvari, ki vas nič ne brigajo.«

Napravil je nevoljno kretnjo in je odvrnil: »O, gospod, gospod! Če vidim plavati človeka na nevarnem mestu, ga moram torej pustiti, da utone? Prosim vas, poslušajte mojo zgodbo in boste razumeli, kako se drznem vam govoriti na tak način.

»Bilo je lani nekako ob tem času. Najprej vam moram povedati, gospod, da sem uradnik pri mornarskem ministerstvu, kjer se poslužujejo naši predstojniki, gosposdije komisariji, z vso resnostjo svojih častniških pernatih našitkov, da ravnaajo z nami kakor z veslači. Ah, ko bi bili vsi predstojniki prijazni! — A pustimo to. — Jaz sem opazil torej iz svoje pisarne majhen košček čisto jasnega neba, ki so letale lastovke po njem; sredi mojih črnih kartonov me je obšlo veselje, da bi zaplesal.

»Moja želja po prostosti je postala tako velika, da sem kljub temu, da se je v meni nekaj ustavljalo, šel in poiskal svojo opico. Bil je to majhen, cimerikav jezno-ritež. Napravil sem se bolnega. Pogledal mi je v nos in pisnil: »Ne verujem, gospod. Le pojdite, le! Menite, da more pisarna shajati s takimi uradniki?«

»Toda jaz sem šel in dosegel Seno. Vreme je bilo podobno današnjemu; stopil sem na »Muho«, da bi se odpeljal v Saint-Cloud.

»Ah, gospod, kako dobro bi bil storil moj šef, ko bi mi ne bil dal dovoljenja!

»Zdelo se mi je, da se topim v solncu. Vse sem vzljubil, ladjo, breg, drevesa, hiše, svoje sosedo, vse. Zgrabilo me je, da bi nekaj objel, karkoli: bila je ljubezen, ki je širila svojo mrežo.

»V Trocadéru se je vkrcala mahoma mlada gospodična z malim zavojčkom v roki in mi je sedla ravno nasproti.

»Bila je lepa, zares, gospod; toda to je vendar čudno, da se nam ženske zdijo mikavnejše, če je lepo, v prvi pomladi: tedaj imajo nekaj opojnega, mamljivega, nekaj čisto posebnega. To je natanko nekaj takega kakor vino, ki ga pijesh po siru.

»Jaz sem jo gledal in tudi ona me je gledala, — toda samo včasih, kakor vas vaša ravnokar. Ko sva se konečno drug drugega nagledala, se mi je zdelo, da se dovolj poznavata ter lahko sproživa pomenek — in sem jo ogovoril. Tudi ona je odgovorila. Bila je jako uljudna, brez šale. Opajala me je, moj dragi gospod!

»V Saint-Cloudu je izstopila — jaz sem ji sledil. — Šla je, da izvrši neko naročilo. Ko se je zopet prikazala, se je ladja baš odpravljala dalje. Začel sem korakati kraj nje in mehki vzdih nama je izvalil obema iz prsij nežnih vzdihov.

»Po lesovih mora biti lepo,« sem ji rekel.

Ona je odvrnila: »Oh, da!« — Ko bi napravila majhen sprehod, hočete, gospodična?«

»Premerila me je v naglici s hitrim pogledom od vrha do tal, kakor da bi pretehtovala mojo ceno, nato se je nekoliko obotavljala in je sprejela. In glej, že sva šetala drug ob drugem med drevesi. Pod še nekoliko svetlim listjem se je kopala v solncu visoka, gosta, svetlo zelena, kakor prevlečena trava, polna malih živalic, ki so se tudi ljubile. Povsod je donelo ptičje petje. Tedaj je moja prijateljica začela teči skokoma, premagana od vonjajočega vzduha in dehtečih poljan. In jaz sem dirjal za njo in škakal kakor ona. Včasih smo prave živali, gospod!

»Nato je pela vsa zavzeta tisoč stvarij, opernih napevov, pesem o Mizeti! Pesem o Mizeti! Kako se mi je zdelo tedaj poetična!... Toliko da nisem jokal. Ah, to so samo čenče, ki nam premotijo glavo; verujte mi, nikoli ne vzemite ženske, ki poje sredi poljan, zlasti ne, če poje pesem o Mizeti!

»Kmalu je postala utrujena in je sedla na zeleno blazinico. Jaz sem se spustil k njenim nogam in sem jo prijel za roke, te male ročice, opikane od bodljajev igle; in to me je omeščalo. Dejal sem si: »Glej svete znake, dela!« — Ah, gospod, gospod, ali veste, kaj pomenijo sveti znaki dela? Oni značijo vse klepetanje v delavnici, vse na uho šepetano zapeljevanje, duha, pokvarjenega od pripovedanih opolzkestij, izgubljeno nedolžnost, vse bedaste kvante, vso revo vsakdanjih navad, vso omejenost — v mišljenju javnih žensk, lastnem predvsem ženski, ki nosi koncem prstov svete znake dela.

»Nato sva si gledala v oči, dolgo, dolgo.

»Ah, to žensko oko, kakšno moč ima v sebi! Kako zmede, očara, premaga, zapoveduje! Kako se zdi globoko, polno obetov, neskončnosti! To imenujejo gledanje v dušo! Ah, gospod, kakšna laž! Ko bi človek res videl v dušo, bi bil gotovo modrejši in previdnejši.

»Skratka, bil sem zateleban, nor. Hotel sem jo vzeti na svoje roke. »Doli tačice!« je ukazala.

»Tedaj sem pokleknil pred njo in sem ji razkril svoje srce; vse sladkosti, ki sem jih bil poln, sem iztresel v njeno naročje. Kazala se je presenečeno spricho mojega spremenjenega obnašanja in me je gledala z nezaupnim očesom, kakor bi si govorila: — »Ah, glej, kako se igra s tabo; dobro, bomo videli.«

»V ljubezni, gospod, smo mi vedno naivni in ženske mešetarice.

»Lahko bi se je bil polastil, brez dvoma; pozneje sem razumel svojo neumnost, toda tačas nisem iskal telesa; iskal sem naklonjenosti, vzora. Vdajal sem se svojim čustvom, ko bi bil moral čas bolje porabiti.

»Ko je bila sita mojih izpovedij, je vstala; vrnila sva se v Saint-Cloud. Ločila sva se še-le v Parizu. Po najini vrnitvi je bil njen obraz tako žalosten, da sem jo vprašal, kaj ji je. Odgovorila je: — »Premišljevala sem, da je to dan, kakor jih človek ne šteje mnogo v svojem življenju.« — Moje srce je bilo, kakor bi mi hotelo raznesti prsi.

»Drugo nedeljo sem jo videl zopet, tako tudi naslednjo in vse prihodnje nedelje. Vodil sem jo v Bougival, Saint-Germain, Maison-Lafite, Poissy: povsod v okolico, kamor hodijo oni, ki ljubijo.

»Mala nagajivka je porabila priliko in mi je zadala prav pošteno.«

»Navsezadnje sem v resnici izgubil glavo in tri mesece potem sem jo poročil.

»Kaj hočete, gospod, če je človek uradni, sam, brez družine, brez svetovalcev! Pa si prigovarja, da bo imel z ženo sladko življenje! In jo poroči, to žensko! In potem vas zmerja od zore do mraka, ne razume ničesar, ne zna ničesar, klepeta brez konca, poje in vas muči na smrt s pesmijo o Mizeti (ah, pesem o Mizeti, kakšna žaga!), se ravsa z oglarjem, pripoveduje vratarki skrivnosti svojega gospodinjstva, zaupa sosedovi dekli vse tajnosti domačega ognjišča, zakoplje moža pri trgovcih v dolgove in ima glavo natlačeno s tako bedastimi storičami, s

tako glupim praznoverstvom, s tako smešnimi nazori in tako babjevernimi predsodki, da jočem vsled neumljivosti, gospod, kolikokrat govorim z njo.«

Obmolnil je, nekoliko zasopel in bil silno vznemirjen. Gledal sem ga in smilil se mi je, ta ubogi hudič naivni. Hotel sem nekaj odvrniti, kar se ladja ustavi. Dospeli smo v Saint-Cloud.

Mala ženska, ki me je bila vznemirila, je vstala, da izstopi. Šla je mimo mene in mi vrgla postrani pomemben pogled in skriven smehljaj, izmed onih smehljajev, ki nas omamijo; nato je kušnila na mostiček.

Zagnal sem se, da bi ji sledil, toda moj sosed me je zagrabil za rokav. Oprostil sem se ga z nevoljno kretnjo; prijel me je za konec suknje, me vlekel nazaj in ponavljal: »Ne greste, ne greste!«, in sicer tako naglas, da se je vse obračalo na naju.

Smeh se je razlegel krog in krog naju in jaz sem obstal nepremično, bešen, toda brez smelosti spricho osmešenja in škan-dala.

In ladja je odjadrala.

Mala ženska je ostala na mostiču in gledala za mano s poparjenim obrazom, dočim si je moj zasledovalec mel roke in mi šepetal na uho:

— Zdaj sem vam izkazal nedobrodoslo uslugo, kaj?

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 v. n. Ako je oglas obsežnejši se računa za vsako besedo 3 v. n. Najpripravnejše inasertiranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na delu (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inasertirajo. Škoda ni majhna.

Izgubila je neka gospa na poti iz Korna na postajo drž. želez. dva zlata prstana, eden z diamantom in eden z briljantom. Pošten najditelj je naprošen, da jih izroči na poltelji, kjer dobi postavno nagrado.

Izurjena šivilja se priporoča cenj. damam v hišo ali izven hiše. Cenj. ponudbe je nasloviti na: Persiö — Via Tomsig štev. 21.

Odda se meblavana soba s prostim vvhodom v I. nadstr. na Kornu št. 11.

Rojaki, izpolnite svojo narodno dolžnost: pristopajte k obrambnemu skladu družbe sv. C. in. M.!

Rabite zmiraj Eustomaticus

dr. Alfonza Milani ja.

Najboljše čistilo za zobe.

Dobiva se v prašku ali v tubah v parfimerijah, mirodnicah in lekarnah. Za prodajo na debelo se je obrniti na g. dr. Alf. Milanija v Veroni v Italiji, ali pa v Roverettu — Trentinsko.

Adelajda vd. Fonzari

v starosti 85 let je umrla v četrtek, 13. t. m. po dolgi in mučni bolezni. Žalujoci ostali naznanjajo drugim sorodnikom, prijateljem in znan-cem to nenadomestno izguho.

Pogreb blage pokojnice se vrši v soboto, 45. t. m. ob 3. uri pop.

Št. MAVER, dne 14. januarja 1910.

Žalujoci ostali.

Brez vsakega drugega obvestila.

Jako ugodna prilika za Slovence.

Proda se takoj

lepo posestvo obsegajoče okoli 50–60 orolov; jako dobre njive in travniki na ravnini, lep gozd za čekati in lepo poslopje z mlinom, žago in kovačijo. Vodno moč se lahko poviša do 200 konjskih moči. Samo vodna moč je vredna več kot 20.000 kron. Posestvo z vsemi pritliklinami se proda za 60.000 kron. Polovico je treba plačati v gotovini. Posestvo leži v bližini Celovca in je jako pripravno za vsako kupčijo. — Posestne pole so na razpolago. **Ako si kdo ogleda posestvo, je tudi gotovo kupi.**

Natančneje se izve pri g. Antonu Reako, trgovcu v Celovcu.

Agro-Merkur v Ljubljani.

Gradni prostori Janez Trdinova ulica števil. 8.

Podružnica Trst, ulica Stadion št. 3.

Skladišče in kleti v Ljubljani in Trstu.

Agro-Merkur je trgovcem in gostilničarjem itd., zadrugam, društvom itd. najboljši vir za nakupovanje blaga

POZOR! Umetna gnojila, galica, žveplo, krmila, semena, stroji in orodja. **POZOR!** Vina, štajerska, istrska, dalmatinska, dolenska, goriška, vipavska, zajamčeno pristna vina! — Sir, maslo. Žita, moka olje, itd.

Agro-Merkur preskrbi sploh vsako blago. — Agro-Merkur kupuje vse pridelke in izdelke.

Cene najugodnejše!

Postrežba točna!

Zahtevajte pravila, cenike, ponujajte svoje pridelke!

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga

oljkega olja
prve vrste

najboljših vrst iz Istre, Dalmacije, Melfette, Bari in Nice

se prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron — '96, 1'04, 1'12, 1'20, 1'23, 1'36, 1'44, 1'60, 1'80, 2'—, 2'40, za luči po 72 vin.

Na debelo cene ugodne.

Posilja poštnine prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne uporabe olja; po uporabi se spet zamenja s polno. Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.

Cene zmerne.

Varstvena znamka: „štro“
Animent. Capsici comp.
Nadomestek za

Anker-Pain-Expeller
je povsod priznано kot najboljšo sredstvo proti prehlajenju itd. Za ceno 80 vin., K 1'40 in 2'— se dobi po vseh lekarnah. Pri nakupu tega, tako priljubljenega domačega zdravila, se je posluževati le originalnih steklenic v škatljah z našo varstveno znamko „štro“ ker le tako je zagotovljeno, da je izdelek pravi.
Dr. RICHTERJEVA LEKARNA
pri „zlatem levu“ v Pragi
Elisabethgasse števil. 5 nova.
Dnevno razpoložljive.

udlikovana pekarija in sladničarna

Karol Draščik

v Gorici na Kornu v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinerega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočno pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporočila se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljubljajo solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Prostovoljna razprodaja.

V nedeljo, dne 9., 16., 23., in 30. januarja 1910. se bo vršila prostovoljna razprodaja graščine VRTOČE pri Mirnu (Goriško), obstoječe iz 220 goriških njiv (čunjo) hrastovega in kostanjevega gozda ter akacijevoga koloseka in iz 154 njiv polja, travnikov, pašnikov in vinogradov. Dalje iz jako prostornega gradu z zgodovinsko kopalnico iz francoskih časov, raznih hlevov in kleti, več drugih kmečkih poslopij, ležečih na samem sredi njiv, travnikov in hoste, ki so za kolone posebno pripravna.

Ves svet je v najboljšem stanu, jako rodovitni, posebno senožeji in njive v ravnini ob reki Vipava, in jako ugoden za vinorejo, sadjerejo in vrtnarstvo. Prodajalo se bo v poljubnih kosih, pa tudi vse skupaj. Od gozda se proda les sam, ali s svetom vred. Hrasti so jako pripravljeni za pilote, za ograje in za kole, ker so jako dolgi in primerno debeli ter ravni. Akacijevoga kolja je več vagonov.

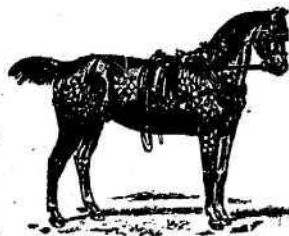
Cela graščina tvori en kompleks, je obdana od reke Vipave, ima lepe dovozne ceste od vseh strani ter je oddaljena od mesta Gorice po novem mostu ¼ ure peš, od kolodvora Rubije-Sovodnje pa 1 uro peš. Iz gradu je lep razgled na Gorico in goriško polje. — Cela graščina bi bila jako sposobna za večjega živinorejca, ali konjereja oziroma za kake graščake ali redovnike, ker poleg gori navedenih ugodnosti, še dobi mnogo raznovrstne divjačine (zajce, katorne, srne, lisice in celo divje mačke), ter je tudi bogat ribji lov 14 km na dolgo po obmejni reki Vipava.

Plačilni pogoji so jako ugodni ter se naznanijo kupcem pred razprodajo. Natančnejša pojasnila daje graščinski čuvaj v Vrtočah ter graščinsko oskrbnništvo v Gorici, Via dei Cappuccini števil. 2, II. nadstropje.

Oskrbništvo graščine VRTOČE pri Mirnu.

Ivan Kravos

na Kornu št. 11. GORICA na Kornu št. 11
sedlarska delavnica

in zaloga različnih konjskih vpreg za lahko ali pa težko vožnjo; dalje ima v zalogi različne konjske potreb-

ščine, potovalne potrebščine kakor: koveče, torbice, denarnice, listnice itd. — Izvršuje in sprejma v popravilo različne koleselne in očjek.

Popravila se izvršujejo točno.

Cene zmerne.

Žandarju ukradel je lump sa'amenski par čevljev „OHO“ tuu na meji slovenski; žandar pa tatu ni nikdar več ujel, ker tat je v predobrih pač čevljih letel.

OHO

J. Medved, Gorica

Tekališče, Josipa Verdi št. 32.

Toplo priporočamo edino slovensko kavarno Central v Gorici, kjer je največja izbira časnikov in pristnih pijač.

Pijančevanje.

Za poskušnjo 1 prašek ZENENTO — brezplačno.

Naguenje k pijančevanju se trajno odpravi.

— Snažji to strasti se jo osvobodijo proti svoji lastni vo-

lji. Prašek Zenento se primeša

jedi ali pijači. Pri-

merno za

vsako sta-

rost in

vsak spol.

Zenento je

zajamčeno neškodljiv. Kdor ima v družini ozi-

roma med znanci osebe, ki so udane pijančevanju,

naj naroči takoj 1 prašek za poskušnjo. —

ZENENTO se pošlje v pismu.

Priložite je znamko za 40 vin. — Dopisnje se v

novem jeziku.

Poudre Zenento Co.

76. Wardour Street, LONDON

255 (England).

Pisma je frankirati z znamko za 25 vin; dopisnice

30 vin.

Založili smo posebne vrste

blazinice za šampilke

znamka „IDEAL“

na kar opozarjamo slav. županstva, urade, trgovce itd. — Blazinica „Ideal“ se odlikuje posebno v tem, da se odtis koj posuši, prav nič ne zamaže in da se ga ne more izbrisati.

Pred uporabo te blazinice naj se očisti šampilko s špiritom ali pa z mlačno žajfnico. — Blazinica bodi vedno zaprta, da se ne zapraši in ne izsuši. Za to blazinico je uporabljati izključno le barvilo »Ideal«, katero imamo tudi v zalogi.

Blazinice pošljemo na željo tudi na poskušnjo. Cena z barvilom vred K 2'60. Sprejemajo se tudi naročila na šampilke.

Knjigarna A. Gabršček — Gorica.